

VOGELEXCURSIE 8 OP 24 MEI 2025, DEEL 1 HEUKELUM

Rondje Koornwaard langs de Linge van 6.00-9.00 uur

Vogels spelen verstoppertje...

Het is een bewolkte dag met aanwakkerende wind. De omstandigheden zijn niet ideaal en dat blijkt wel: veel vogels houden zich verborgen.

Een jonge kievit op een open stuk grasland denkt daar anders over. Hij is immers nestvlieder en moet in z'n eigen maaltje voorzien. Een ouder houdt de puber op een afstandje in de gaten. De broedtijd voor deze kievit zit erop. In de boomkruinen vliegen wat staartmeesjes heen en weer. Ze gaan er vaak als gezinnetje gezellig op uit. Tussen de hoge brandnetels en slierten kleeftkruid banen we ons een weg naar de dijk. Een ree aan de overzijde kiest het hazenpad. De verwachtingen aan de overzijde zijn hoger gespannen. Hier gaan we vast de gekraagde roodstaart zien en wie weet de zomertortel!

We horen 'm wel, maar we zien 'm niet. De gekraagde roodstaart zit vast diep in de kraag gedoken. De vele blaadjes aan de bomen in deze tijd van het jaar helpen ook niet mee. Dan ineens, een vreemd geluid. Het blijkt afkomstig van de water-ral. Hij zit vlakbij, aan de overkant van het slootje, in het riet, maar hoe lang we ook kijken, we zien 'm niet. Ook Cetti's zanger, boomkruiper, winterkoning en tjiptjaf laten zich slechts horen. Zelfs de koekoek speelt verstoppertje. Langs de hele route horen we hem roepen, maar betrappen doen we hem pas als we het pontje aflopen.

De grote bonte specht is vandaag niet aan de klus, geen hamer- of boorgeluiden, maar een luid gekaker komt uit het bos. Een groene specht verbergt zich achter een dode tak, we zien geen kleuren, al-

leen een beige buikje. Ook de groenling in de top is niet groen of goud, maar grijs. Net als de kleur van de lucht. Er wordt regen verwacht, eindelijk! Voor de boer die pal naast ons gaat gieren, is dat goud. Voor de vogels ook, dan komt hun maaltje regenwormen wat dichterbij het oppervlak. Toch lukt het vader merel nu nog steeds uit de droge grond wormpjes aan te bieden aan zijn kind. We zien ze samen in het gras rondscharrelen, het jong met z'n gele bekje wijd open. Is het buikje vol, dan vliegen ze weer terug over de sloot en gaan gezellig naast elkaar op een tak zitten uitbuiken en ons gadeslaan.

De telescoop wordt opgesteld richting de bomen-groep waar Chris op 1 mei de zomertortel heeft gezien. Meestal wordt hij hooguit een paar dagen op deze plek waargenomen, maar wie weet verrast hij ons vandaag en verwarmt de aanblik dit groepje koukleumen. Een spotvogel drijft de spot met ons. Zelfs de gierzwaluwen nemen ons in de maling. Ze hebben niets met gier te maken en familie van de zwaluw zijn ze ook al niet. Net als de distel die we hier zien - kale jonker - verre van kaal is.

Boven de vlotjes in de Linge vliegen enkele zwarte sterns rond, de vlotjes zelf zijn niet zichtbaar. Langs de Koornwaardplas lopen we terug. Op de plas zwemt een fuut met haar gestreepte jong diep verborgen tussen de hoog, als een kraag, opgezette vleugels. Op de Linge, naast ons, horen we de geluiden van roeiers, onzichtbaar achter de hoge rietkraag. Ook de ijsvogel komt niet uit z'n beschut- te plekje in de oeverwand om nog wat kleur te geven aan de dag.

Mariëtte van Koevorden

Fotografen spelen ook vaak verstoppertje. Soms zien ze dan dingen die ze misschien liever niet gezien hadden... Hille de Bruin stuurde twee recente foto's, gemaakt langs de Linge. Links verlaat een jonge zwarte stern het vlotje met een vlinder (huismoeder?) in de snavel. Rechts is een watergolf te zien. Een snoek heeft sterntje én vlinder opgeslokt...

VOGELEXCURSIE 8 OP 24 MEI 2025, DEEL 2 KEDICHEM

Wouw, wat een roofvogels...

Na de vroege excursie bij Heukelum gaan sommigen naar huis. Anderen verzamelen zich in Kedichem voor de wandeling door polder De Eng. Ook Daan van der Vliet wordt ingevlogen. Hij wil graag met ons mee lopen. Daan is verkozen tot 'Jonge Vogelaar van het Jaar 2025' en staat juist vandaag paginagroot in het AD.

Dit keer gaan we eerst naar de camping en daar de uiterwaard in. Onderweg meldt zich al een ijsvogel en loopt er een eenzame kluut te 'schoffelen'. Op de kade zijn de oren gespitst op eventueel een zomertortel. De duiven die gespot worden blijken niet in aanmerking te komen voor deze erenaam. De rietvogels zijn druk met andere zaken en hebben geen tijd meer om te gaan zitten zingen. De rietgors maakt een uitzondering, evenals enkele kneuen. Zo komen we bij de zwarte sterns, er blijken toch 7 paartjes te nestelen, dat belooft nog wat. Een sperwer scheert langs de bomen. Even later ook een grotere roofvogel, een buizerd. Verschillende kleine bruine vogeltjes komen langs, wat zijn ze druk. Dan hoog in de lucht merkt een cursist een grote roofvogel op.....via de verrekijsker zien we een grote witte eindband op de staart. De zeearend! Waarschijnlijk afkomstig uit de eendekooi bij Gellicum, dat is maar enkele kilometers oostelijk hier vandaan.

Langs de kade valt een paardenstaart op. Geen lidrus, geen heermoes, maar de reuzenpaardenstaart, een zeldzame soort die hier een flinke plek inneemt. We gaan maar niet onderzoeken of het één exemplaar is, met de wortels aan elkaar verbonden. Dan komen we weer bij de Lingedijk en kijken nog even naar een stel kneuen met jongen.

Ook een vrouwtje zwartkop laat zich zien. Onderweg werden ook nog gekraagde roodstaarten met enkele jongen gezien. We lopen terug langs de dijk naar het dorp, waar de auto's staan. Daar spot Daan een wouw, heel hoog in de lucht, is het een rode of een zwarte? De foto geeft geen duidelijkheid, dan moet de computer thuis uitsluitsel geven.*)

Dan gaan we weer uiteen. Dit is waarschijnlijk de laatste excursie van deze vogelcursus. De Biesboschexcursie die op 7 juni nog gepland staat, gaat niet door i.v.m. een triatlon met wegafzettinnen. Mogelijk gaan we nog een keer naar de Everdinger Waarden die ochtend. Daar komt dan tijd voor een mailtje over.

Het broedseizoen is inmiddels vergevorderd, de vogels gaan minder zingen. Het was een heel intensief vogelvoorjaar met enthousiaste cursisten, die aangeven veel geleerd te hebben en zeker verder willen gaan met onze gemeenschappelijke hobby. En wat heeft onze streek dan veel te bieden. Daar hoeven wij niet voor te gaan vliegen, de vogels vliegen naar de Vijfheerenlanden.

Daan gaat nog even mee naar de zeearenden bij Gellicum. De beide jongen liggen plat in het nest. Na enkele minuten is daar opeens één van de ouders met prooi. Daar komen ze voor uit de veren en krijgen hapklare blokjes toegediend. Als de oudervogel het nest weer verlaten heeft, spelen de jongen nog met de veren en de ganzenbotjes. Mooi te zien, en zo is dit vogelverhaaltje uit.

Chris Kramer

**) Deze wouw had de vleugels en staart van een rode wouw. En vijf handpennen als een rode wouw. Maar heel weinig wit bij de vleugelpunt wat dan weer naar een zwarte wouw wijst. Dus, zeg het maar... (zie het fotootje hieronder).*

